

2 daagse CONFERENTIE OMGEVINGSRECHT

Actualiteiten omgevingsrecht en vooruitblik Omgevingswet

15 en 16 november 2018

Locatie: Hotel Van der Valk te Cuijk

Kosten: € 500,- per deelnemer, excl diner/overnachting (€ 130,-)
Voor JBA-service-abonnementhouders 3^e persoon de helft

Het congres staat weer in het teken van actualiteiten in het omgevingsrecht. Diverse onderwerpen die in de gemeentelijke praktijk regelmatig aan de orde komen, zullen onder de loep worden genomen. Waar mogelijk zal worden 'doorgekeken' naar de Omgevingswet. Zo heeft u actualiteit en toekomstige ontwikkelingen goed in beeld. In vergelijking met het vorige congres komt het milieurecht wat nadrukkelijker in beeld en staat ook duurzame energie op het programma. Uiteraard zal ook een overzicht worden gegeven van de belangrijkste jurisprudentietrends.

Er wordt al volop geëxperimenteerd met het omgevingsplan. In een 2-tal presentaties wordt de nodige juridische bagage aangedragen en worden voorbeeldplannen, inclusief de bouwstenen voor een prototype besproken.

HET PROGRAMMA

DAG 1

Inleiding 1 Ontwikkelingen omgevingsrecht en doorkijk naar Omgevingswet

Noud Klaassen bijt de spits af met de stand van zaken en contouren van de Omgevingswet, de vier amvb's (Bal, Bkl, Bbl, Besluit Omgevingsrecht), de aanvullingswetten en de Invoeringswet). De focus ligt op de gevolgen voor de gemeentelijke praktijk. De gemeente krijgt meer ruimte, maar is wel gebonden aan regels van provincies en Rijk (omgevingswaarden, instructieregels). Ook daar zal aandacht aan worden besteed omdat de gemeentelijke beleidsruimte daar sterk van afhangt.

Inleiding 2 Milieu in het huidige omgevingsrecht

In deel 1 van het milieurecht zal worden ingegaan op de plaats die milieucomponenten thans in het omgevingsrecht innemen. Met name op bestemmingsplanniveau spelen de milieuaspecten een steeds belangrijkere rol door de verbreding van een goede ruimtelijke ordening naar de fysieke leefomgeving. De inleiding zal worden verzorgd door een echte milieu/RO-expert, **Dorine Cleton**.

Inleiding 3 Ladder duurzaamheid en natuurbescherming

Noud Klaassen zal de ladder voor duurzame verstedelijking bij de kop pakken en de rode draad in de omvangrijke jurisprudentie analyseren.

Ook op het gebied van het natuurbeschermingsrecht hebben zich belangrijke ontwikkelingen afgetekend, met name over de PAS en de toetsing van plannen en projecten. De belangrijkste jurisprudentie zal de revue passeren.

Inleiding 4 Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO)

Het afgelopen jaar is het DSO aan een kritische beschouwing onderworpen. Het DSO is een essentiële schakel voor een verantwoorde invoering van de Omgevingswet, maar zal gefaseerd, gedoseerd en stapsgewijs worden geïmplementeerd. Hoe het plaatje eruit zal komen te zien en wat er allemaal digitaal beschikbaar moet komen, zal worden uiteengezet door **Nico Stadius Muller**. Het accent ligt op wat gemeenten moeten doen om op het DSO te kunnen aansluiten en welke informatie moet worden geleverd.

Nico Stadius Muller zal uitgebreid ingaan op het digitaliseringsproces en de veranderende rol van gemeenten.

Inleiding 5 Jurisprudentietrends actuele onderwerpen

Ook de jurisprudentiestroom heeft niet stilgestaan. Alle voor de praktijk belangrijke trends zullen de revue passeren en daarbij komen de volgende onderwerpen in elk geval aan bod: voorwaardelijke verplichtingen, parkeerregeling, beleidsregels, detailhandel en staatssteun, handhaving, belanghebbendebegrip en relativiteitsvereiste. Ook deze thema's zullen in het perspectief van de Omgevingswet worden gezet. De trends worden gepresenteerd door **Noud Klaassen**.

Inleiding 6 De plaats van het milieu in de Omgevingswet

In deel 2 worden de milieuonderwerpen geplaatst in het perspectief van de Omgevingswet en de fysieke leefomgeving in de meest ruime zin. **Dorine Cleton** zal haar presentatie vooral richten op de mogelijkheden om het gemeentelijk milieubeleid te vertalen in het omgevingsplan. Daarbij zal ook rekening moeten worden gehouden met rijksregels.

Inleiding 7 Participatie in het omgevingsrecht

Steeds meer overheden zien het belang van goede participatietrajecten bij ruimtelijke projecten. Draagvlak en transparantie worden belangrijker dan ooit. De Omgevingswet raakt een groot deel van de organisatie en is van invloed op werkwijzen, samenwerking en

cultuur. Welke implementatiestrategieën zijn mogelijk en hoe betrek je partijen daarbij? Vertrekpunt is vertrouwen tussen de overheid, de markt, burgers, bedrijven en overheden onderling. Vertrouwen is er niet zomaar, daar moet je wat voor doen: acteren, (laten) participeren en naar elkaar luisteren. De Omgevingswet vereist een andere manier van werken, andere competenties, een brede deskundigheid op inhoud en regelgeving, flexibel meebewegen en snel besluiten. **Peter de Vries** zal op een interactieve manier en aan de hand van het project Lelystad Airport met name ingaan op bewonersparticipatie. Er worden suggesties aangedragen over de mogelijkheden om een integraal afwegingskader voor particuliere initiatieven op te stellen en dit juridisch te verankeren.

DAG 2

Inleiding 8 Van bestemmingsplannen naar een gemeentelijk omgevingsplan

Noud Klaasen zal de belangrijkste gemeentelijke instrumenten toelichten en zich vooral focussen op de ingrediënten van het omgevingsplan. Bestemmingsplannen en beheersverordeningen worden van rechtswege onderdeel van het gemeentelijk omgevingsplan. Daarin zullen alle regels die de fysieke leefomgeving betreffen, worden gebundeld. Er worden handvatten aangereikt om de overgang soepel te laten verlopen. Met name zal worden ingegaan op de regeling van bouwactiviteiten en andere activiteiten in het omgevingsplan.

Inleiding 9 Duurzame energie in het omgevingsrecht

Co van Zundert gaat in op de ruimtelijke consequenties van *energietransitie*. Het Klimaatakkoord van Parijs is gericht op de overstap van fossiele brandstoffen naar volledig duurzame energiebronnen zoals zonne- en windenergie en wellicht kernenergie. Het gaat om windmolens, solartechnieken en het gebruik van aardwarmte. Het rijksbeleid staat in de Structuurvisie Wind Op Land (SvWOL). In provinciale omgevingsvisies worden gebieden aangewezen voor windparken. Voor zonne-energie en geothermische energie, bestaat nog nauwelijks beleid en regelgeving. De regulering van *windmolens* vindt plaats via inpassingsplannen, bestemmingsplannen of projectbesluiten. De maatschappelijke acceptatie van windmolens is problematisch. Het gaat om (vrees voor) nadelige visuele effecten, hinder door slagschaduw, geluidsoverlast, gezondheidsrisico's, veiligheidsrisico's, gevaar voor vogels en aantasting van natuurwaarden. Afstandscriteria spelen een belangrijke rol. Participatie door omwonenden biedt draagvlakvergroting. Ook bij *zonneparken* gaat het om uitzichtverslechtering, lichtschittering, gezondheids- en veiligheidsrisico's, verhoging omgevingstemperatuur, vandalisme, aantasting landschap en landbouwproductie. Ook over de benutting van aardwarmte (*geothermie*) is maatschappelijk discussie ontstaan, waarbij het gaat om risico's voor (verontreiniging van) drink- en grondwater en een kans op aardbevingen. Via een wijziging van de Mijnbouwwet is een vergunning vereist voor het opsporen en winnen van aardwarmte. Aanleiding tot deze wetswijziging vormden initiatieven tot de winning van schaliegas.

Inleiding 10 Voorbeeldplannen en prototype omgevingsplan

Martijn Kegler zal aan de hand van praktijkvoorbeelden laten zien hoe het gemeentelijk omgevingsplan eruit zou kunnen zien. Rho heeft inmiddels een prototype van een omgevingsplan ontwikkeld. Bezien wordt in hoeverre het omgevingsplan vernieuwend kan zijn ten opzichte van bestemmingsplannen en waaraan vanuit de gemeentelijke praktijk behoefte is.

Inleiding 11 Planschade

In het planschaderecht doen zich, vooruitlopende op de Omgevingswet, al dan niet met toepassing van de Crisis- en herstelwet, ontwikkelingen voor die de aandacht verdienen. Het planschaderecht is vooral rechtersrecht. Planschade wordt onder de Omgevingswet nadeelcompensatie. De Invoeringswet voorziet in een nieuw hoofdstuk 15 Omgevingswet. Het schademoment wordt daarin verlegd naar het moment waarop uit het omgevingsplan rechtstreeks werkende rechten en verplichtingen voor burgers of bedrijven ontstaan, meestal bij de omgevingsvergunning. De opsomming van schadeoorzaken blijft. Er komt waarschijnlijk een vast forfait van 5% wegens normaal maatschappelijk risico. Schaduwschade wordt in beginsel niet gecompenseerd. Deze legislatieve ontwikkelingen werpen hun schaduw al vooruit in de huidige planschadepraktijk. **Co van Zundert** adviseert en publiceert regelmatig over planschade en zal u door deze ingewikkelde materie leiden..

Inleiding 10

Ook het kostenverhaal bij particuliere grondexploitatie gaat op de schop. Er zal uitgebreid aandacht worden besteed aan de invulling en vormgeving van het hoofdstuk “grondexploitatie” in de Omgevingswet. Voorzien wordt in een gewijzigd kostenverhaalsinstrumentarium via de Aanvullingswet Grondeigendom. Daarover en over de ontwerp-amvb Besluit Uitvoering Crisis- en herstelwet heeft de Raad van State inmiddels advies. En via de Invoeringswet Omgevingswet zal ook de Omgevingswet nog worden aangepast. En wie kan dat beter toelichten dan **Joop van den Brand**)?

Programma 15 november 2017

09.00 - 09.30 ONTVANGST

09.30 - 10.15 ONTWIKKELINGEN IN OMGEVINGSRECHT EN OPMAAT NAAR OMGEVINGSWET

INLEIDER: NOUD KLAASSEN, JBA

- Recente wetwijzigingen
 - Doelstellingen Omgevingswet
 - De 4 amvb's: Bbl, Bal, Besluit omgevingsrecht, Bkl op hoofdlijnen
 - Aanvullingswetten natuur, geluid, bodem, grondeigendom
 - Gemeentelijk instrumentarium
 - Instrumenten provincie en Rijk
-

10.15-11.15 ACTUALITEITEN MILIEU

INLEIDER: DORINE CLETON

- Diverse milieucomponenten
 - Borging milieu in het bestemmingsplan
 - Jurisprudentietrends
-

11.15 - 11.30 PAUZE

11.30-12.30 DE LADDER VOOR DUURZAME VERSTEDELIJKING EN NATUURBESCHERMINGSRECHT

INLEIDER: NOUD KLAASSEN, JBA

- Overzichtsuitspraak Raad van State (Dongeradeel)
 - Jurisprudentieanalyse: nieuwe stedelijke ontwikkeling, bestaand stedelijk gebied, doorschuiven laddertoets, vergelijking oude en nieuwe regime, functiewijzigingen
 - Ontwikkelingen in het natuurbeschermingsrecht
 - PAS
 - Jurisprudentie toetsing plannen en projecten
-

12.30 - 13.30 LUNCHPAUZE

13.30-14.30 IMPLEMENTATIE OMGEVINGSWET: DIGITALISERING INFORMATIEMANAGEMENT

INLEIDER: NICO STATIUS MULLER, DE AUDITU

- DSO (Digitaal Stelsel Omgevingswet)
 - E-bouwstenen nu en onder de Omgevingswet
 - Digitale omgevingsvergunning
 - Digitalisering: strategische, tactische en operationele aandachtspunten
-

14.30 - 15.30 CAPITA SELECTA JURISPRUDENTIE OMGEVINGSRECHT

INLEIDER: NOUD KLAASSEN, JBA

- Belanghebbendebegrip en relativiteitsvereiste
 - Parkeerregeling in bestemmingsplan
 - Voorwaardelijke verplichtingen
 - Kruimelgevallenregeling
 - Detailhandel en Dienstenrichtlijn
 - Handhaving
-

15.30-15.45 PAUZE

15.45 – 16.45 DE PLAATS VAN HET MILIEU IN HET OMGEVINGSRECHT

INLEIDER: DORINE CLETON

- Een gezonde leefomgeving
 - Milieucomponenten in Omgevingswet/amvb's
 - Milieuregels in omgevingsplan
-

16.45 – 17.45 PARTICIPATIE IN HET OMGEVINGSRECHT

INLEIDER: PETER DE VRIES

- Participatie in de Omgevingswet
 - integraal afwegingskader voor particuliere initiatieven en dit juridisch te verankeren.
-

Programma 16 november 2017

09.00 START BIJEENKOMST

09.00-10.00 OPMAAT NAAR HET OMGEVINGSPLAN

INLEIDER: NOUD KLAASSEN, JBA

-
- Van een goede ruimtelijke ordening naar een goede fysieke leefomgeving
 - Integratie autonome regels
 - Contouren omgevingsplan
 - Bouw-, gebruiks- en milieubelastende activiteiten
 - Overgangsrecht,

10.00-11.00 DUURZAME ENERGIE EN OMGEVINGSRECHT

INLEIDER: DR. J.W. VAN ZUNDERT, ADVISEUR

NADEELCOMPENSATIE EN PLANSCHADE

-
- Energietransitie
 - Planologische regulering windmolens en windparken
 - Maatschappelijke acceptatie en participatie
 - Overzichtsuitspraak Raad van State over windmolens

11.00 – 11.15 PAUZE

11.15-12.15 PRAKTIJKVOORBEELDEN OMGEVINGSPLAN

INLEIDER: MARTIJN KEGLER, RHO ADVISEURS

-
- Experimenten Crisis- en herstelwet
 - Presentatie praktijkvoorbeelden omgevingsplan
 - Prototype omgevingsplan

12.15 - 13.15 TRENDS IN HET PLANSCHADERECHT

INLEIDER: DR. J.W. VAN ZUNDERT, ADVISEUR

NADEELCOMPENSATIE EN PLANSCHADE

-
- Normaal maatschappelijk risico
 - Afwenteling en uitstel planschadeaansprakelijkheid
 - Planschadepreventie en creëren van voorzienbaarheid en risicoaanvaarding

- Regeling planschade Omgevingswet/Invoeringswet

13.15-14.15 ACTUALITEITEN GRONDBELEID

INLEIDER: JOOP VAN DEN BRAND (VAN DEN BRAND GRONDBELEID)

-
- Relatie Omgevingswet en grondbeleidsinstrumentarium
 - Kostenverhaal: de nieuwe regels in de voorstellen
 - Aanvullingswet grondeigendom Omgevingswet
 - Relatie Omgevingswet en grondbeleidsinstrumentarium . . .
- Experimenteren met de toekomstige kostenverhaalsregels onder de Crisis- en herstelwet (Transitiewet)
- Overgangsrecht kostenverhaal Invoeringswet Omgevingswet

14.15-15.00 AFSLUITENDE LUNCH

CONTACT

Klaver BV

Juridisch en Bestuurlijk Adviescentrum Klaassen

Mezenlaan 16, 5427 SL Boekel

T: 0492 – 32 41 12

e-mail: info@adviescentrumklaassen.nl

website: www.adviescentrumklaassen.nl